

Universitätsbibliothek Wuppertal

Flavii Philostrati quae supersunt

Philostratus, Flavius

Turici, 1844

Νέρων

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-5613](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-5613)

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ

ΝΕΡΩΝ.

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ

ΝΕΡΩΝ

Phi
ferenti.
nem cu
negans
ciantes,
res lect
ratur, t
ad verbi
Ne
que tri
plendur
λόγους
ἐν Ν
σάντα,
rum a
alius.
γεγον
late:
καὶ α
volun

PROOEMIUM.

Philostrati *Gymnastica* cum ederem, nemo mihi oblocutus est illa ad suum auctorem referenti, quippe nova erant, necdum variis VV. DD. conjecturis et opinionibus jactata; Neronem cum eidem scriptori vindicarem, haud unus adversatus est censor; ex iis quidam plane negans quidquam in hoc opusculo simile Philostrateis reperiri, alii dubitanter saltem pronuntiantes, et, quemadmodum ille Terentianus Crito, amplius deliberandum esse affirmantes. At res lectori, qui assueverit huic sophistae et locos in *Vita Apollonii* comparaverit, ubi idem narratur, non potest videri ulli dubitationi obnoxia; quam ut plane tollerem, in notis infra subjectis ad verbum citavi plurima similia.

Neronis nomen in primi certe Philostrati scriptis laudatur a Suida, a quo *Gymnastica* quoque tributa sunt eidem. Itaque conjeci olim, necdum aliud sentio, locum lexicographi sic complendum esse et corrigendum: *Φιλόστρατος ὁ πρῶτος, Ἀήμιος, υἱὸς Βήρου — Ἀθήναις ἔγραψε λόγους πανηγυρικοὺς πλείστους — σοφιστήν. Νέρωνα· ἔστι δὲ περὶ ὀρυχῆς τοῦ Ἰσθμοῦ γεροντίας ἐπὶ Νέρωνος*, quibus verbis respexerit ad initium dialogi: *ἡ ὀρυχὴ τοῦ Ἰσθμοῦ καὶ σοί, Μουσώνιε, διὰ χειρός, ὥς φασι, γεροντυῖα τῷ τυράννῳ νοῦν εἶχεν Ἑλλήνα*. Librarius puto, parum attentus, omiserat unum versum ἔστι — *Ἰσθμοῦ* relictis his *γεροντίας ἐπὶ Νέρωνος*, quae alius, ut sensu cassa, in marginem rejecerit, alius denique, leni facta mutatione *γεροντίας* in *γερονῶς* receperit non suo loco in ordinem, ita ut pater Nostri vixisse diceretur Neronis aetate: *Φιλόστρατος ὁ πρῶτος, Ἀήμιος, υἱὸς Βήρου, πατὴρ δὲ τοῦ δευτέρου Φιλοστράτου, σοφιστὴς καὶ αὐτός, σοφιστεύσας ἐν Ἀθήναις γερονῶς ἐπὶ Νέρωνος*.

Codices nondum plures inveni praeter duos illos, quibus sum usus in edendo *Vit. Soph.* volumine, Palatinum 174 (p) et Urbinatem 118 (u). Is bombycinus saec. XIII in caeteris Lu-

Numeri appositi sunt ex Luciani editione Reiziana. Jacobitzii editionem signavi littera J.

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΝΕΡΩΝ.

Lucian. ed.

R 636

MEN. Ἡ ὀρυχὴ τοῦ Ἰσθμοῦ καὶ σοί, Μουσώνιε, διὰ χειρός, ὥς φασι, γεγонуῖα τῷ τυράννῳ νοῦν εἶχεν Ἑλληνα.

ΜΟΥΣ. Ἰσθι, ὦ Μενέκρατες, καὶ βελτίῳ ἐντεθυμῆσθαι Νέρωνα· τὰς γὰρ περιβολὰς τῆς Πελοποννήσου τὰς ὑπὲρ Μαλέαν ξυνήρει τοῖς θαλαττομένοις εἰκοσι σταδίων τοῦ Ἰσθμοῦ ῥήγματι· τοῦτο δ' ἂν καὶ τὰς ἐμπορίας ὤνησε καὶ τὰς ἐπὶ θαλάττῃ πόλεις καὶ τὰς ἐν τῇ μεσογείᾳ, καὶ γὰρ δὴ κἀκείναις ἀποχωρῶν ὁ οἶκος καρπός, ἦν τὰ ἐπιθαλάττια εὖ πράττη.

MEN. Ταῦτα δὴ διέξελθε, Μουσώνιε, βουλομένοις ἡμῖν ἀκροάσασθαι πᾶσιν, εἰ μή τι σπουδάσαι διανοῇ ἕτερον. 637

ΜΟΥΣ. Λεῖμι βουλομένοις, οὐ γὰρ οἶδ', ὅ τι χαριζοίμην ἂν μᾶλλον τοῖς γε ἀφιγμένοις ἐς ἀηδὲς οὕτω φροντιστήριον ἐπὶ τῷ σπουδάζειν· Νέρωνα τοίνυν ἐς Ἀχαίαν ᾧδαί ἦγον καὶ τὸ σφόδρα 10 ἑαυτὸν πεπεικέναι μὴδ' ἂν τὰς Μούσας ἀναβάλλεσθαι ἥδιον. ἐβούλετο δὲ καὶ τὰ Ὀλύμπια τὸν γυμνικώτατον τῶν ἀγῶνων στεφανοῦσθαι ἥδων. τὰ γὰρ Πύθια, τούτων μὲν ἑαυτῷ μετεῖναι μᾶλλον ἢ τῷ Ἀπόλλωνι, μὴδὲ γὰρ ἂν μὴδ' ἐκείνους ἐναντίαν αὐτῷ κιδάραν τε καὶ ᾧδῃν θέσθαι. ὁ δ' Ἰσθμός οὐ τῶν ἄποθεν αὐτῷ βεβουλευμένων, ἀλλ' ἐντυχὼν τῇ φύσει τοῦ τόπου μεγαλοφυΐας ἠράσθη τὸν τε βασιλέα τῶν ἐπὶ τὴν Τροίαν ποτὲ Ἀχαιῶν ἐνθυμηθεὶς, ὥς τὴν Εὐβοίαν τῆς Βοιω- 15 τίας ἀπέτεμεν Εὐρύπῳ τῷ περὶ τὴν Χαλκίδα, ἔτι γε μὴν καὶ τὸν Λαρεῖον, ὥς ὁ Βόσπορος ἐγεφυρώθη αὐτῷ ἐπὶ τοὺς Σκύθας, τὰ δὲ Ξέρξου καὶ πρὸ τούτων ἴσως ἐνενόησε μέγιστα τῶν μεγαλοφυΐων ὄντα, καὶ πρὸς τούτοις τῷ δι' ὀλίγου ἀλλήλοις ἐπιμῖξαι πάντας ἡγήσατο τὴν Ἑλλάδα λαμ- 638 πρῶς ἐστιᾶσθαι τοῖς ἔξωθεν· αἱ γὰρ τύραννοι φύσεις μεθύουσι μὲν, ψαύουσι δὲ πῃ καὶ ἀκοῦσαι τοῦτο φθέρμα. πρὸελθὼν δὲ τῆς σκηνῆς ὕμνον μὲν Ἀμφιπόλῃς τε καὶ Ποσειδῶνος ἦσε 20 καὶ ἄσμα οὐ μέγα Μελικέρτῃ τε καὶ Λευκοθέᾳ, ὀρέξαντος δ' αὐτῷ χρυσὴν δίκηλλαν τοῦ τὴν Ἑλλάδα ἐπιτροπεύσαντος ἐπὶ τὴν ὀρυχὴν ἦξε κροτούμενός τε καὶ ᾄδόμενος καὶ καθιζόμενος τῆς γῆς τρεῖς, οἶμαι, τοῖς τε τὴν ἀρχὴν πεπιστευμένοις παρακελευσάμενος ξυντόνως ἄπτεσθαι τοῦ ἔργου ἀνήγει ἐς τὴν Κόρινθον τὰ Ἡρακλέους δοκῶν ὑπερβεβλησθαι πάντα. οἱ μὲν δὴ ἐκ τοῦ δεσποτηρίου τὰ πετρώδη τε καὶ δύσεργα ἐξεπόνουν, ἡ στρατιὰ δὲ τὰ γεώδη τε καὶ ἐπίπεδα· ἐβδόμην δὲ πού καὶ πέμπτην ἡμέ- 25 ραν προσεξεργμένων ἡμῶν τῷ Ἰσθμῷ κατέβη τις ἐκ Κορίνθου λόγος οὕτω σαφής ὥς δὴ τοῦ Νέρωνος μετεργνωκότες τὴν τομὴν. ἔφασαν δὲ τοὺς Αἰγυπτίους γεωμετροῦντας τῆς ἐκατέρας θαλάττης τὰς φύσεις οὐκ ἰσοπέδοις αὐταῖς ἐντυχεῖν, ἀλλ' ὑψηλοτέραν ἡγουμένους τὴν ἐκ τοῦ Αἰγαίου περὶ

4. ῥήγματι. MEN. τοῦτο δ' ἂν κτέ. E ante Lehmannum.

7. τι διασπουδάσαι. u.

9. εὖ γὰρ. C et E ante Gesnerum. 11. ἑαυτὸν Lehm. αὐτόν. 5. 13. μὴδὲ p, J. μὴ. 5. ib. αὐτῷ. 5. 18. τὸ. 5. τῷ. Gesner. ἐπιμῖξαι. E ante J. ib. εἴσοιτο. 5. 19. Lacunam hic esse bene intellexit Marcilius. 21. Μελικέρτῃ τε. p, J. Μελ. δέ. 5. ib. καὶ τὴν. C et E ante n. 23. J malit τὴν ὀρυχὴν. ib. ξυντόνως C et E ante J. Sc. ξυντόνως. 24. An τῶν δεσποτηρίων. ? 28. συντυχεῖν. 5. Sc. ἐντυχεῖν.

τῇ Αἰγίῳ δεδοικέναι, πελάγους γὰρ τοσούτου νήσῳ ἐπιχυθέντος κὰν ὑποβρύχιον ἀπενεχθῆναι τὴν Αἰγίαν. Νέρωνα δὲ τῆς μὲν τοῦ Ἰσθμοῦ τομῆς οὐδ' ἂν Θαλῆς μετέστησεν ὁ σοφώτατός τε καὶ φυσικώτατος, τοῦ γὰρ τεμεῖν αὐτὸν ἦρα μᾶλλον ἢ τοῦ δημοσίᾳ ᾄδειν, ἣ δὲ τῶν ἐσπερίων ἐθνῶν κίνησις καὶ ὁ ὕπατος ὁ τῶν ἐκείνῃ νῦν ἀπτόμενος, ὄνομα δὲ αὐτῷ Βίνδιξ, ἀπήγαγεν Ἑλλάδος τε καὶ τοῦ Ἰσθμοῦ Νέρωνα ψυχρῶς γεωμετρήσαντα· τὰς γὰρ θαλάττας ἰσογαίους τε καὶ ἰσοπέδους οἶδα. φασὶ δὲ αὐτῷ καὶ τὰ ἐπὶ τῆς Ῥώμης ὀλισθαίνειν ἤδη καὶ ὑποδιδόναι. τουτὶ καὶ αὐτοὶ χθὲς ἠκούσατε τοῦ προσπλεύσαντος χιλιάρχου.

640 ΜΕΝ. Ἡ φωνὴ δέ, Μουσώνιε, δὲ ἦν μουσομανεῖ καὶ τῶν Ὀλυμπιάδων τε καὶ Πυθιάδων ἐρᾷ, πῶς ἔχει τῷ τυράννῳ; τῶν γὰρ Αἰγίων προσπλέοντων οἱ μὲν ἐθανύμαζον, οἱ δὲ κατεγέλων.

10 ΜΟΥΣ. Ἀλλ' ἐκεῖνός γε, ὦ Μενέκρατες, οὔτε θαυμασίως ἔχει τοῦ φθέγγματος, οὔτ' αὖ γελοιῶς, ἣ γὰρ φύσις αὐτὸν ἀμέμπως τε καὶ μέσως ἤρμοκε· φθέγγεται δὲ κοῖλον μὲν φύσει καὶ βαρὺ ἐγκειμένης αὐτῷ τῆς φάρυγγος, μέλη δ' οὕτω κατεσκευασμένης βομβῶδές πως, οἱ δὲ γε τῶν φθόγγων ἐπιλαίνουσιν τοῦτο, ἐπεὶ μὴ θαρροῖ ἑαυτῷ, χρωμάτων δὲ φιλανθρωπία καὶ μελοποιία εὐαγῶν μὲν δὴ καὶ καθαρωδία εὐσταλεῖ καὶ τῷ, οὗ καιρός, βαδίσαι καὶ στήναι καὶ με-
15 ταστῆναι καὶ τὸ νεῦμα ἐξομοῖσθαι τοῖς μέλεσιν αἰσχύνην ἔχοντος μόνου τοῦ βασιλέα δοκεῖν ἀκριβοῦν ταῦτα. εἰ δὲ μιμοῖτο τοὺς κρείττους, φεῦ γέλωτος, ὥς πολὺς τῶν θεωμένων ἐκπίπτει καίτοι μυρίων φόβων ἐπηρηγμένων, εἴ τις ἐπ' αὐτῷ γελῶν εἴη, νεύει μὲν γὰρ τοῦ μετροῦ πλεον ξυνάγων τὸ πνεῦμα, ἐπ' ἄκρων δὲ δίσταται τῶν ποδῶν ἀνακλῶμενος. ὥσπερ οἱ ἐπὶ τοῦ τροχοῦ, φύ-
641 σει δ' ἐρυθρός ὢν ἐρευθεῖ μᾶλλον πιμπραμένου αὐτῷ τοῦ προσώπου, τὸ δὲ πνεῦμα ὀλίγον καὶ
20 οὐκ ἀποχρῶν πον δὴ.

ΜΕΝ. Οἱ δ' ἐν ἀγῶνι πρὸς αὐτὸν πῶς ὕφienται, ὦ Μουσώνιε; τέχνη γὰρ πον χαρίζονται.

ΜΟΥΣ. Τέχνη μὲν, ὥσπερ οἱ ὑποπαλαιότες, ἀλλ' ἐνθυμήθητι, ὦ Μενέκρατες, τὸν τῆς τραγωδίας ὑποκριτὴν, ὥς Ἰσθμοῖ ἀπέθανεν· εἰσὶ γὰρ κίνδυνοι καὶ περὶ τὰς τέχνας, ἦν ἐπιτείνωσιν οἱ τεχνάζοντες.

25 ΜΕΝ. Καὶ τί τοῦτο, Μουσώνιε; σφόδρα γὰρ ἀνήκοος τοῦ λόγου.

ΜΟΥΣ. Ἄκουε δὴ λόγου ἀτόπου μὲν, ἐν ὀφθαλμοῖς δὲ Ἑλλήνων πεπραγμένου· Ἰσθμοὶ γὰρ νόμου κειμένου μήτε κωμῶδιαν ἀγωνίζεσθαι μήτε τραγωδίαν ἐδόκει Νέρωνι τραγωδοὺς νικᾶν, καὶ παρῆλθον ἐς τὴν ἀγωνίαν ταύτην πλείους μὲν, ὁ δ' Ἡπειρώτης ἄριστα φωνῆς ἔχων, εὐδοκίμων δ' ἐπ' αὐτῇ καὶ θαυμαζόμενος λαμπροτέρα τοῦ εἰωθότος ἐπλάττετο καὶ τοῦ στεφάνου ἐρᾶν καὶ
642 30 μῆδ' ἀνήσειν πρότερον ἢ δέκα τάλαντα δοῦναι οἱ Νέρωνα ὑπὲρ τῆς νίκης, ὁ δ' ἠγρίανέ τε καὶ μανικῶς εἶχε, καὶ γὰρ δὴ καὶ ἠκροῦτο ὑπὸ τῇ σικνῇ ἐπ' αὐτῷ δὴ τᾶρωνι, βοῶντων τε τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τῷ Ἡπειρώτῃ πέμπει τὸν γραμματεᾶ κελεύων ὑφεῖναι ἑαυτῷ τοῦτον, τοῦ δὲ ὑπεραίροντος τὸ φθέγμα καὶ δημοτικῶς ἐρίζοντος ἐσπέμπει Νέρων ἐπ' ὀκριβέντων τοὺς ἑαυτοῦ ὑποκριτὰς οἷον προσήκοντάς τι τῷ πράγματι, καὶ γὰρ δὴ καὶ δέλτους ἐλεφαντίνους καὶ διθύρους . . . προ-

1. δεδοικέναι. p. δεδοικέναι. u. 2. Θαλῆς. u. 4. ὁξύτατος. u. E. om. p. Sc. ὁ ὕπατος. ib. ὡς τῶν ἐκείνης. C, E. Sc. ὁ τῶν ἐκείνῃ. ib. Βίνδαξ. p. E. Κίνδαξ. u. Sc. Βίνδιξ. 5. ψυχρῶς. p. 6. τὰ ἐπὶ τῆς Ῥ. p, J. τὰ ὑπὸ τῆς Ῥ. 7. προσπλεύσαντος. Solanus. προπταίσαντος. 5.

10. γε om. u. 11. ἀμέσως. u. ib. μὴ φύσει. u. et E ante J. 12. μέλει. p. ib. κατεσκευασμένης. p, J. κατεσκευασμένα. 5. κατεσκευασμένος. Gesner. ib. βομβῶδές πως. p. βομβεῖ πως. 5. ib. Post β. πως excidisse suspicor ἠχεῖ. 13. τοῦτον. 5. τοῦτο. Marcilius et Wyttenbach. ib. αὐτῷ. C, E. Sc. ἑαυτῷ. 14. μὲν δὴ ejecerim. ib. οὐ. 5. Sc. τῷ. οὐ. 18. ἐπ' ἄκρων δὲ δίσταται. p. ε. α. δὲ ἴσταται. Fritzsche Quaeest. Luc. 215. ε. α. δίσταται. 5. 19. πιμπραμένου. p. ἐπιπταμένου. 5.

23. εἰσὶ. Jac. ἴσοι. 5.

27. Νέρων. 5. Νέρωνι Schaefer ad Bos. Ell. 596. 29. ἐπ' αὐτὴν. p, u, E. ἐπ' αὐτῇ Guyetus. ib. λαμπρότερα. E ante J. Sc. λαμπρότερα. 32. αὐτῷ. 5. Sc. ἑαυτῷ. ib. αὐτοῦ. 5. Sc. τοῦ. 34. προσήκοντάς τι. Fritzsche Quaeest. Luc. 216. J. πρ. τε. 5. ib. ἐλεφαντίνους malim. ib. Post διθύρους excidisse videtur ἔχοντες καὶ.

βεβλημένοι αὐτάς, ὥσπερ ἐχειρίδια καὶ τὸν Ἡπειρώτην ἀναστήσαντες πρὸς τὸν ἀγχοῦ κίονα κατέαξαν αὐτοῦ τὴν φάρυγγα παίοντες ὁρθαῖς ταῖς δέλτοις.

MEN. Τραγωδίαν δὲ ἐνίκα, Μουσώνιε, μισρὸν οὕτω πάθος ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν Ἑλλήνων ἐργασάμενος;

MOTΣ. Παιδιὰ ταῦτα νεανία τῷ μητροκτονήσαντι· εἰ δὲ τραγωδίας ὑποκριτὴν ἀπέκτεινεν ὅς ἐκτεμῶν αὐτοῦ τὸ φθέρημα, τί χορὴ θαυμάζειν; καὶ γὰρ δὴ καὶ τὸ Πυθικὸν στόμιον, παρ' οὗ αἱ ὁμφαὶ ἀνέπνεον, ἀποφράττειν ὥρμησεν, ὥς μὴδὲ τῷ Ἀπόλλωνι φωνὴ εἶη, καίτοι τοῦ Πυθίου καταλέξαντος αὐτὸν ἐς τοὺς Ὀρέδτας τε καὶ Ἀλκμαίονας, οἷς τὸ μητροκτονῆσαι καὶ λόγον τινὰ εὐκλείας ἔδωκεν, ἐπειδὴ πατράσιν ἐτιμώρησεν, ὃ δὲ μηδαμῶς εἰπεῖν ἔχων, ὅτῳ ἐτιμώρησεν, ὑβρίσθαι ὑπὸ τοῦ θεοῦ ὥετο πρῶτον τῶν ἀληθῶν ἀκούων. ἀλλὰ μετὰ λόγων, τίς ἢ προσιοῦσα ναῦς; ὥς ἐπάγειν τι ἀγαθὸν ἔοικεν· ἐστεφάνωνται γὰρ τὰς κεφαλὰς, ὥσπερ χορὸς εὐφημος, καὶ τις ἐκ τῆς πρῶρας προτείνει τὴν χεῖρα παρακελευόμενος ἡμῖν θαρσεῖν τε καὶ χαίρειν βοᾷ τε, εἰ μὴ παρακούω, Νέρωνα οἴχεσθαι.

MEN. Βοᾷ γάρ, Μουσώνιε, καὶ σαφέστερόν γε, ὅσῳ τῆς γῆς ἄπτεται· εὖ γε, ὦ θεοί.

MOTΣ. Ἀλλὰ μὴ ἐπευχώμεθα· ἐπὶ γὰρ τοῖς κειμένοις οὐ φασὶ δεῖν.

5. Verbis εἰ δὲ praefixum fuit olim MEN. deletum a Solano. ib. τραγωδίας Guyetus τραγωδίας. C, E. 7. ἀνέπνεον. Coraes ad Heliod. 93, J. ἐνέπνεον. 5. 9. Ante ὃ δὲ μ. in C est MEN. in E. ante solanum MOTΣ. 10. πρῶτα. u, E. 12. τῆς πρῶρας. p, J. πρῶρας. 5.

14. εὖ γε ὦ θεοί. Fritzscheus Quaest. Luc. 216 primus tribuit Menecrati, et seqq. Musonio, antea ordo inversus erat.

